

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10—

Fél évre . . . . . 5—

Negyed évre 2-50

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYILVÁNTARTÁS 50 FILLÉR.

Feladó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyalajdosó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Ők prédikálnak erkölcsökről!

Igazságosság minden állami élet alapja. A mai kulturának már ősatyjai: a régi rómaiak vallották ezt az elvet, amellyel örök időkre éles határvonalat húztak az erkölcsiség és a barbarizmus közé.

Az állami élet ott kezdődik, ahol megszűnik hatalma az egyéni önkénynek. Az az állam, amely személyes érdekekre való tekintet nélkül nem szerez érvényt az igazságnak, a sülyedés lejtőjére jut és önmaga rekesszi ki magát a civilizált népek közösségéből.

Vajjon Franciaország nem ezt cselekszi-e? Több, mint két éve tartják ott fogva Jaurés gyilkosát és nem merik vele éreztetni a törvény szigorát! A francia kormány nem az igazságot, hanem a gyilkost védi. Irtózik a tárgyalás nyilvánosságától, mert a gyilkos, ha érezné, hogy a hurok szorul a nyaka köré, fecseghetne, — fecseghetne olyanokat, amikért a törvény nemcsak az ő fejét követelné.

Poincaré és cinkosai csínyvetései következtében ennyire sülyedt a büszke francia köztársaság! Kimélni kell a gyilkost, hogy pellengrére ne állítsa a vele szövetséges hatalom nagykövetjét. A francia államéletet issem jellemezheti jobban, mint a szájhős Poincaré és kormányhivatalnokainak ez a magatartása. De a felelősséget a francia államélet elposványosodásáért nem lehet Poincaréra és minisztereire hártani,

— felelős ezért első sorban maga a francia nép. Franciaországban inkább, mint bárhol máshol.

Ma Franciaországban fényes nappal a párisi Grand Boulevardon — ahol minden párisi tagadást nem tűrő meggyőződése szerint a világ közepe van — büntetlenül lehet gyilkolni. És a franciák mernek másokat barbároknak nevezni!

Ezeket az erkölcsbűnöket csak arra lehet emlékeztetni, hogy egy állam, amely nem bünteti meg a gyilkost, sőt vele egyetért, nem foglalhat helyet a civilizált államok sorában.

A francia állam ma nem egyéb, mint eszköze Angliának és hatalma egyre fokozódó gyengülése következtében a háború után is az fog maradni. Látszik ez már abból is, hogy híven követi annak az Angliának az erkölcsét, amely ideálisan nemes szabadsághőst felakasztat és hősnővé avat és nagy kiüntetésben részesít egy leányt, aki biztos rejtekhelyből német katonákat orvul lelő.

S ez a két állam: Anglia és Franciaország bitorolta eddig a civilizáció vezérszerepét! Ha a civilizáció tanító mesterei, kik nem telnek be eléggé öblös hangon a németek állítólagos kegyetlenségeiről ordítózni, ilyen erkölcsöket követnek, igazán nem lehet csodálni, hogy akadhat nép, amely a »szent önzést« morál legmagasabb köteletségének tartja, vagy egy másik, mely az erkölcsiség dokumentálására pogromokat rendez.

Akik az erkölcsiség ilyen példáit szolgáltatják, jobban tennék, ha a dorgalóan oktató szerepére nem vállalkoznának és előbb maguk tanulnak meg, amire másokat tanítani akarnak. Akkor talán maguk is rájönnek arra az igazságra, hogy az állam talpköve az erkölcsiség, amely náluk veszedelmesen inogni kezd.

Állami életük ezt a megrendülést nehezen fogja elviselni és a sok kez közül, melyet a háború ellenségeinken ejtett, bizonyára nem utolsó az erkölcsiségükön esett csorba.

Támogassuk egymást!

A legélesebb szem sem lükkészheti még ki a fáradságtelt, tövises ut végét, nem pillanthat át a sűrű felhőleplen, amelyen túl a mosolygó, napugaras eget sejtjük. Áthatatlan homályba burkolódzott a jövő és ebben a homályban csak a végleges győzelembe vetett hit szövétneke vezet bennünket.

Kivánjuk mindannyian a békét, de csak olyant, amely tartósnak ígérkezik. Olyan békét, amely biztosítja szerencsés haladásunkat és fejlődésünket, amelyek védelmében zavartalanul élhetünk munkánkban, résztvehetünk az emberiség nagy feladatainak teljesítésében és amely lehetővé teszi, hogy a jólét felé szabadon haladhassunk előre. Ennek a kívánatos békének még nem jött el az ideje.

Mindannyiunknak közre kell tehát működni abban, hogy azt elérhessük. Vitézeink

Meta.

Irtó: Kormány Endre.

Az Andrassy-uton egy gyönyörű bérpalota előtt két halottas kocsi áll. — Elsőrangú temetés lesz — minden előkészület arra val. Hatalmas embertömeg szorong a járdákon, vagy a tolongás még nagyobb a kíváncsiság, hogy öngyilkosság-e, vagy mi lehet? — Egyszerre két halott és gazdag halottak. — Az élénkebb fantáziájú emberek már már egy egész regényt képzelnek el, melynek itt a befejezése.

A kérdésközpontok s zajnak egyszerre vége lesz, amint hozzák le a lépcsőkön a két egyforma koporsót.

Most mindenki közelebb akar jutni s mind többet látni, aminek a rendőrség vet véget. Berakják a koporsókat a halottaskocsikba, rá a hosszú szallagos koszornak s lassan megindul a gyászmenet.

Elől a halottak egyetlen árvája, a 18 éves Meta, sűrűn lefátyolozva, összeszorított ajakkal, könnytelenül, mellette a francia társalgónője szintén mély gyászban. Utánuk sorakoznak a közelebbi rokonok, jóbarátok — aztán a távolibbakkal — mind gyászban és mindenben meglátszik a jómód.

Megindulnak a halottas kocsik. — A temetés Metán kívül senkinek sem fáj. A nők proforma előszedi illatos feketeszélű zsebkendőket, könnyeket letörölni, aztán napirendre térnek felette s ha kell, holnap akár bába is mennek.

Meta tisztán látta mindezt, ismerte az embereket anyja leírásai és oktatásai folytán, ki

lánykorában egyedül állt a világban s maga kereste kényerét.

Bucsuzás nélkül hajtattott haza. A francia társalkodónő — Mimi — barátinője volt s kérte, hogy maradjon vele, mert más neki úgy sem kell. — Mimi persze igértte s be is váltotta — jó élete volt Meta mellett s ő is nagyon szerette a kis magyar lányt.

Következtek a részvétlátogatások, melyektől irtózott Meta. A rokonok közül egyik-másik felajánlotta szolgálatait, tanácsokat adott — gyámú ígérkezett; de a kis, önállóságot szerető lány főneman mind visszautasította. A jó emberek azon kellemes tudattal, hogy most már mindent megtettek, nyugodt lélekkel mentek el.

Metának a temetést követő napon első utja az ügyvéd volt — sietett nagykorúsíttatni magát, hogy sok bonyodalmat kikerüljön. — Óriási lelkiereje volt a gyermeknek, hogy árvasága első napjaiban is nagy ügyességgel intézte ügyeit.

Meta szíve anyjéért vérzett, kit az anyai szereteten felül bámult és mindenben ideáljává tette. A szenvedő nőt látta benne, pedig sosem panaszkodott. Szemmel látható volt, hogy a főnemelektől, törékeny asszony szenved a brutális férj mellett. Mindig több és több vagyon akart szerezni — ha egy-egy vállalata nem sikerült — ideges volt s feleségével érezte durva módon.

Házasságuk első éveiben csendesebben éltek. Az asszony sosem volt elragadtatva urától, hozzá ment, mert megunta a magányt — minden élvezet nélküli munkáséletet, megutálta a kollegákat — az embereket általában s minden szerelem nélkül szívesen férjhez ment a dugszag emberhez.

Fiatalasszony korában kezdte mulasztásait pótolni Jártak hozzá nyelvmesterek, zenetanár s ő mindig pontosan elkészült leckéivel. Nagyon lelkiismeretes gyermekhez illő volt e buzgalom. A többi élvezetekből is kijutott: sport, séta — kocsin-autón, hangverseny, színház, utazás — s az időbeosztás is olyan volt, hogy mindenre került idő. Meta születése sem jelentett mást, mint rövid megszakítást. Pár évig tartott így, aztán egy pár, kevésbé jól sikerült vállalkozás úgy megrontotta életüket, hogy az asszonykának mindentől elment a kedve s folyton válásra gondolt, de még sem akart belekezdeni. Felhagyott a régi étellel. Némán tűrte a férfi zsarnokoskodását és durvaságát. Minden vigasza és öröme Meta volt, ki külsőleg, belsőleg anyjára hasonlított. Meta neveltetése és a kesergések töltötték ki napjait. Csak kevés jót ért életében.

Meta 18 éves korában anyja súlyos betegségét kapott, — sürgősen megoperálták, de már késő volt. — Halálos ágyán igaz, de nem fiatallány-nak való leckéket adott Metának. — Soha senkinek és semmiben nem szabad hinni. — Az önállóságra nevelte és szoktatta gyermekét a most azt mondta — csak éljen vele. — A szerencsétlen asszony iszonyu kínok között múlt ki — szobájában csak az urát és egy orvost engedett bent lenni. — Ez a kép anyjára megviselte az anygye már félboldand embert, hogy egy borult pillanatában a ravatal mellett követte el az öngyilkosságát. — Szegény kis Meta már maga is odakívánkozott, de hát erős és egészséges volt — persze az életöztöne is nagy volt.

Két hónapra a temetés után már kezdett

híven teljesítik kötelességeiket, őket erre sárkentalni nem kell. Éppen most, a legborzasztóbb viaskodások során, mindig újból meg újból tesznek tanubizonyosságot arról, hogy testeik megántsoríthatatlan védősáncok mögött biztonságban lehetünk és nem kell tartanunk attól, hogy a háború iszonyatos-ságai határainkat átlépjék.

De itt, magunk közt, kik messze a védősáncok mögött civakodunk az élet apró kellemetlenségei miatt, bizony helye van az intő szónak, a jó példának és a segítő teltnek. Tagadhatlanul sokan vannak közöttünk, akik keservesen sanylik meg a háború súlyos terheit és joggal panaszkodnak, hogy a legnagyobb terheket — másokról leszedve — reájuk rakják. De mégis mindenkör szem előtt kell tartani, hogy ezeknek sorsa még mindig jobb, mint azoté például, akiknek otthonát a háború elpusztította, vagy kitérő katonáinké, akiknek helyzetét nem volna szabad folytonos panaszainkkal és jajgatásunkkal túrhetetlenné tenni, hanem kötelességeinket épp oly pontosan kell teljesítenünk, mint azt katonáink teszik.

Ajánlani lehet mindenesetre a halóságoknak, hogy a legszegényebbeket, a legsajnálatraméltóbbakat, a gyengéket és a segélyre szorultakat a háború nagy terheitől minél inkább megkíméljük és őket a lehetőséghez képest jobban segélyezzük; meg kell követelni továbbá — erkölcsi kötelesség ez, — hogy az erősebbek, áldozatokra képeesebbek segítsék gyenge felebarátjaiknak terheit cipelni, hogy a tehetetlenebbek a viszonyok zordonságát kevésbé súlyosan érezzék.

»Egy mindannyiért, mindannyi egyért!« ez kell, hogy legyen a jelszó a harmadik és remélhetőleg utolsó háborús év elején. Minél erősebben fogódzkodunk össze, minél hathatósabban támogatja egyik a másikat, annál előbb nyílik kilátás a végleges győzelemre és az utána következő jó békére.

Szereteadományokat a frontra szállít a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi külföldi névnyelvény, IV. Váczlata 38 sz.

Meta kissé vigasztalódni. — Többet beszélt Mimi-vel — elkezdte a lakásban nézegetni, hogy mit adhatna el, mert hisz kettőjüknek jó lesz kisebb lakás is. Elkezdtek lakás után járni. — Meta négy-szobás lakást vett ki — két egyforma fehér lány-szobát — közös szalont és közös ebédlőt rendeztetett be. Persze ami értékes és szép volt a régi lakásban, az idekerült. — Nagyon szép lett a lakás s Mimi egész boldog volt. — Meta mindent pénzre tett s az összerakott kis vagyonát — óriási öröksége mellé rakva, maga vigyázott mindenére. — Ügyvédje tanácsát — ki ajánlák jó barátja volt — kikérte.

Mintán Meta minden ügyét elrendezte, ami nem kevés fejtörést okozott — nyugodtabban érezte magát. Befészkelte magát szobájába s hetekig sem akart kimozdulni. — Egyik nap mozdulatlanul feküdt s egyik cigarettavéget a másik után hajította el. — Másik nap olvasott, tanult. Éjszaka nem aludt, csak hánykolódott ágyában. — Mimi élte a világot — vagy csavargott, vagy otthon fogadta a látogatókat és nagyon elégedetlen volt Metával. Hivta és kárhoztatta életét, de hibával volt. Meta nem tudott és nem akart le-szokni életmódjáról. Természetesen ez megrongálta szervezetét és egész beteggé tette.

Meta is meghökkent erre s sietett az öreg jószágos professzorhoz, ki már egy ízben megmen-tette életét. Már nagyon régen volt s az öreg fe-hérszakálú bácsi alig ismerte meg a kislányt. Ala-posan megvizsgálta s aztán kérdezgetni kezdte életmódjáról, a közelben lefolyt eseményekről stb. — Meta minden kérdésre igaz feleletet adott.

— Miért nem járák, miért nem megy tár-saságba, kissé szórakozni — erre feltétlen szük-

3101/1916.

Csáktornya község előljáróságától.

Figyelmeztetés.

Az állatállomány eltartására szükséges ter-mény biztosítására.

A 2117—1916. M. E. számú rendelet 4-ik §-a értelmében, rozából, kétszereből, kölesből, árpából és zabból gazdasági szük-ségre 500 kg.-nál kevesebb mennyiséget nem lehet beszerezni. Azoknak tehát, akik-nek a most említett terményekből — bele-értve az állatállományuk eltartására szük-séges mennyiséget is, az árpából és zabból — összesen 500 kg.-nál kevesebbre van szükségük, továbbá azoknak, akiknek ennél nagyobb ugyan a szükségletük, azonban a nyagi eszközök hiányában vagy pedig azért, mert azt nem tudják elraktározni, nem ké-pesek azt beszerezni, az állatállomány el-tartására szükséges árpát és zabot a tör-vényhatóság útján kell biztosítaniok. Felhívja tehát Csáktornya előljárósága mindazon la-kosokat, akik ebbeli szükségletüket még nála be nem jelentették, hogy annak számbavé telére vonatkozó bejelentő lapjuk kiállítása végett folyó hó 14-én hétfőn annál bizonyo-sabban jelentkezzenek, mert a későbbi je-lentkezések figyelembe vehetők nem lesznek.

A községi előljáróság.

K Ü L Ö N F É L É K.

Mondják . . .

*Mondják: ha majd visszatérünk,
Ha nem csurog többé vérünk;
Hogyha a sok szenvedésnek
Galamb-lelkek vetnek véget
Ha nincs miért síkra szállnunk:
Tán igaz lesz merész álmunk . . .*

*Mondják: dalos sóvárol várunk,
Kit szeretnek, kit csodálnak;
Látanak minket nagygnak, szépnek;
Mindon nemzetről büszkébbnek;
Mindegyikünk csengő szaván
Szélesen merengenek talán . . .*

*És aztán: ha visszatérünk:
Egyet talán szabad kérnünk . . .
Aki hátul csendben jönnek:*

sege van. Az embernek erősnek kell lennie és a fájdalomakat könnyen leküzdödni.

— Erős voltam professzor bácsi — az éles fájdalomak, úgy találom, nagyon is gyorsan tompultak el. — Olyan természetem van, hogy hamarosan túlteszem magam a legkeserveesebbek is. — Társaságra egyáltalában nincs szükségem. — Az embereket utálok, unom. Csak magányosan szeretek lenni. — Könyveim, zongorám mellett mindent meglelek. — Velem van egy kis barátnőm, de még annak a társasága sem kell. — Keveset van velem — szeretem, de még ő is terhemre van.

— Most így gondolok, megbocsájtom, mert fiatal, de később nem így lesz s maga banná meg leginkább ifjúkori gyermekeskedését. — Meg fogja fogadni az én tanácsomat s elmegy a nyárra a Tátrába. Összel eljön hozzám s akkor ismét kap receptet. Újból barátságot fog kötni régi ismerőseivel és barátnővel fog együtt szórakozni és úgy él, mint más 18 éves lány.

— A Tátrába elmegyek — kellemes lesz, de társaságra, az emberekre nincs szükségem. Folyton csak elkeserítenek — érzékeny vagyok — engem minden bánt.

— Megszokja s kevésbé lesz érzékeny. — Higye meg, csak addig érzi és hiszi az ember, hogy mindent megtalál önmagában, amíg nagyon fiatal. — Ezekre a szavakra Meta lesütötte szemét s egy-kettőre hazafelé indult.

A professzor sokat beszélt egyetlen — nő-sülmi készülő fiának egy érdekes, nem mindennapi

Ne is lássák helyét könnynek . . .

Sántikáló, rokkantat vérünk:

Ók a mi nagy büszkeségünk . . .

Lánár Alajos.

— **Kitüntetés.** Ófelsége a király dr. In-zelt Arnold csáktornyai ezredorvosnak ki-váló érdemei elismerésül a koronás arany-éremkeresztet adományozta.

— **Hősi halál.** Szmodics Szilárd, nagy-atádi polgári iskolai igazgató, honvéhadap-ród, életének 39-ik, tanári és igazgatói mű-ködésének 17-ik évében az északi harctéren heves ütközetben, az idejé junius havában hősi halált halt. Hősi haláláról megemlé-ke-zünk, mert ezelőtt 20 évvel, 1896 ban a csáktornyai m. kir. áll. tanítóképző-intézet-ben nyert tanítói oklevelet Szmodics Szilárd.

— **Hymen.** Hoffmann Linka kisasszonyt helyben, eljegyezte Mandl Rudolf Gráczból.

— **Istenisztelet.** Teke Dénes elsőlőnd-vai ev. lelkész aug. 20 án délelőtt fél 11 órakor a csáktornyai áll. tanítóképző intézet zenetermében ev. isteniszteletet fog tartani s az urvacsorát is az azzal élni kívánóknak ki fogja szolgáltatni.

— **Névmagyarosítás.** Hirschsohn Aran-ka csáktornyai illetőségű ugyaníttani lakos-családi nevének »Halász« névre kért átvál-toztatása az 1916. évi 96 833. számú belügy-ministeri rendelettel megengedtetett.

— **Orosz fogságban.** Az orosz offenzíva következtében Horváth Pál Csáktornya város pénztárosának fia, Horváth Mihály 20. honv. gy. ezredbeli népfőkelő, is orosz fogságba került. A fogoly július 18 iki kelettel írja, hogy a wolhyniai Zitomirba van internálva, ahol egy ottani kályhagyárban foglalkoztat-ják. Horváth Mihály egyébiránt egészséges s jól érzi magát.

— **Jótékonyág.** Neumann Regina urnő Gráczból 20 koronát küldött az izr. nőgye-letnek. Szíves adományáért ezen uton is há-lás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Adomány.** Kacun Mihály csáktornyai vendéglős 80 K-t adományozott a Vöröske-reszt csáktornyai főkegyelmezőnek, melyért köszönetét nyilvánítja az elnökség.

és bájos kislányról. A fiu kíváncsi lett, hisz az ő ideálja is mindig más volt, mint a társaságban nyugoszó sportoló, bázoró, kacérkodó lányok.

— Az ősszel megismered — mondta az apja. — Hosszu terminus, de mit csinálhatok mást, mint várok.

Az öreg professzor képes lapot kapott Tár-rafűredről. Meta írta. Mindketten megörültek neki s az ifjú professzor elutazott Tátrafűredre.

Igen nehezen akarták bejelenteni — ismerve Meta természetét. Az apja névjegyét küldte be s persze a kislány mindjárt örömmel sietett le. El-csodálkozott, mikor az öreg bácsi helyett, dőceg fia állott előtte. — Elmondta, hogy apja megbízásából testi és lelki-kezelés alá akarja venni.

Nem is ellenkezett s rövid idő alatt jó ba-rátságot kötöttek.

Ősszel, mint mátkapár, kerültek haza. Köny-nű — mindketten fiatalok, egészségesek és gazdagok voltak.

Már csak a gyász leteltét várták s Meta bol-dogan gondolt arra, hogy fogják az ő szép vőle-gyét az egykori iskolatársnak megnézní az eskü-vőn az »Angolkisasszonyok« kápolnájában. Mit fognak szólni a máterek, a tisztelendő, hogy az osztálytársak közül ő az első mennyasszony.

Minden elképzelést, minden elmúlt s a kü-lönös kis Meta házaselete sem volt nyugodt.

A harmónikus házasság — unalmas!

— **Ovodák megnyitása.** A Csáktornya területén működő három ovodában a tanév megkezdődött. Mult hétfőn kezdte meg mind a három ovoda a tanévet a szabályszerűen lefolytatott beiratások után.

— **Repülő állomás Nagykanizsán.** Egy magyar és osztrák bank rendszeres légi járatokat létesít Magyarországon, melyekkel személyi és postaszállítást fognak lebonyolítani. Három ily járatot terveznek, az egyiket Budapest és Fiume között, melynek Siófokon és Zágrábon kívül Nagykanizsa is egyik állomása lenne. Nagykanizsa erre a célra már repülőteret is átengedett.

— **Tűz Csáktornyan.** Még egy hete sem mult el a Hazai fatermelő r. t. fűrészekezelőse kárára kiütlött tűzoltó esetének s már is megisméltődött a tűzveszedelem. Hódosi Vilmos vasuti vendéglős lábasapajtája gyulladt ki most már másodízben. Ezelőtt 4 évvel 1912. október 11-én hasonló rejtelmes körülmények között gyulladt ki ugyanezen lábasapajta, mint most. A déli vasuti sorompóór vette elsőnek észre a tüzet s tűzoltói vésskürtjével felriasztotta elsőnek a hadtáparancsnokság katonatűzoltóságát, mely csakhamar kivonult a vész színhelyére, sőt Déry György tüzérezredes parancsnok is megjelent ott s a közvetlenül adott utasításai alapján megindult támadás folytán sikerült az égő pajta közvetlen szomszédságában levő iszállót, — melynek ajtaja már tüzet is fogott — teljes épességben megmenteni a pusztulástól. Az időközben megérkezett városi- és uradalmi tűzoltóknak már nem is akadt munkája, mert a gyorsan ott termelt katonatűzoltóság csakhamar lokalizálta a tüzet s csupán a fel-felújuló zsarátnokok elfojtása késleltette a befejező munkát. A tűzkár mintegy 13 000 K-ra tehető. A tetőn kívül 4 db. sertés, baromfi, takarmány, gazdasági s gyári felszerelések s a padlások szárításra kitergetett mosott ruhaneműek estek a tűz martalékául. A leégett épület biztosítva volt. A tűz keletkezésének okát eddig nem sikerült megállapítani, de nagy valószínűséggel bűnös kezek gyújtogatása idézte azt elő.

— **Köszönetnyilvánítás.** A csáktornyai csász. és kir. katonai tartalékkórházban ápolat beteg katonák szórakoztatására öv. Konyáry Mihályné szül. Hegedűs Irén urasszony több képes lapot és folyóiratot ajánlódokozott, melyért ez uton is köszönetét nyilvánítja a parancsnokság.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai mozgó színházban a mai előadások műsora: Az opium sátán — az emberi szenvedelmek tükre 5 felvonásban. Ezt megelőzőleg Hadi híradó és betegezésül Jancsi hőstette, vigjáték 2 felvonásban. Az előadások kezdete d. u. fél hat és este fél 9 órákor.

— **Gabonavásárlás a pacsai járásból.** Zalavármegye alispánja értesítette az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi miniszter megengedte Dalejes, Farkashegy, Felsődomboru, Felsőmihályfalva, Hétvezér, Károlyszeg, Királylak, Mártonhalom, Zalabárdos, Gyümölcsfalva, Kismihályfalva, Nyiresfalva, Víziszentgyörgy, Kristófalva, Zsedény, Felsőkirályfalva, Csáktornya, Jánoshegy, Erzsébetlak, Gáborvölgy, Határórs, Kismagyaród, Ligetfalva, Murafüred, Ráckanizsa, Robádihegy, Stridóvár, Szentorbánhegy, Vashegy és Végfalva csáktornyai járásbeli községeknek, hogy a pacsai járás területéről bármely községből beszerezhesék a háztartási és gazdasági

szükségletük fedezésére igénybevehető terménymennyiségüket. A háztartási szükségletet a községi előjáróság s a gazdasági szükségletet, a búza kivételével, a járási főszolgabíró engedélyével.

— **A fém tárgyak rekvirálása.** A Budapesti Közlönyben a mult hó végén közzölt egyik honv. min. rendelet alapján az a téves fellogás kezdett elterjedni, mintha az igénybevevett fém tárgyak beszolgáltatása dec. 31-ig elhalasztott volna. Minthogy ez a fellogás a rendelet félreértése volt, a vármegye alispánja szükségesnek látta 27890 számú rendeletében közzétenni, hogy a kérdéses honv. min. rendelet nem a fém tárgyak beszolgáltatását halasztotta el, hanem csupán azokra nézve hosszabbította meg a határidőt dec. 31-ig, akiknek bizonyos fém mennyiségek visszatartása engedélyeztetett. Eszerint a fém tárgyak beszolgáltatásának az elhalasztásáról nincsen szó és a fémátvételi bizottságok működése sem függesztetett fel, hanem a beszolgáltatni elrendelt fém tárgyak mindenütt átadandók a bizottságoknak.

— **Katonai bevonulás.** A hivatalos lap hírdetménye szerint a legutóbbi népfőlközlő szemlén alkalmasnak talált 19—31 éves népfőlközlők augusztus 28-án tartoznak bevonulni. A hírdetmény szerint a szemlén alkalmasnak, de felülvizsgálaton alkalmatlannak nyilvánított népfőlközlők nem tartoznak bevonulni.

— **Állatbetegségek.** Muraközben augusztusban a következő betegségek léptek fel: Lépfene: Ujudvar; veszettség: Csáktornya, Muraszentkereszt, Drávaollár; ragadós szája és körömfájás: Drávacsány, Damása, Dékánfalva, Drávazsilas, Muracsány, Muraujfalva; sertésorbánc: Muraszentmária, Perlak, Drávadiós községekben.

— **Ujrasorozás.** A 39—50 évesek újrasorozása három mozgó bizottság előtt történik. A sorozások augusztus 27-től szeptember 20-ig fognak tartani. Alsólendván szept. 4—9, Perlakon szept. 5—7 és Csáktornyan szept. 14—19 közt történik a sorozás. Alsólendván és Csáktornyan a II., Perlakon a III. bizottság soroz.

— **A gabona biztosítása embernek, állatnak.** Rendelet jelent meg, mely szerint mindenki gabonaszükségletét a jövő év augusztus 15-ikéig biztosíthatja. Eszerint havi 10 kg. liszt biztosíthatik minden egyes személyre, melyet mindenki saját községe területén, vagy a pacsai járásban maximált áron vásárolhat mint lisztet vagy mint búzát. — Az állatok ellátása is biztosítható, de csak árpával és zabbal az új kukoricatermésig. És pedig disznónál 3 hónapon alul havonként és fejenként 36 kg., feléven fölül 72 kg. mennyiségben; baromfi után 10 darabonként 18 kg. árpát vagy zabot lehet vásárolni. Az igazolványokat erre a városházán állítják ki, az engedélyt pedig a főszolgabírói hivatal adja meg, de csak írásbeli kérvény alapján. Az árpát és zabot az egész vármegye területén lehet vásárolni.

— **Agyonlütötte a cséplőgép.** Perhács József 54 éves bocskahegyi lakos egy cséplőgép vontatása alkalmával lovainak gyeplőit tartotta, amikor a cséplőgépet a Muraréthát melletti dombról leeresztették. Egy darabig simán ment a cséplőgép szállítása, de amikor a gép egy kavicsrakásról lejövet gyorsabban megindult, egyik a kolérszével Perhács Józsefet nyakszirtjén úgy megütötte, hogy Perhács József rögtön meghalt. Az eset

julius 31-én délben történt. A megejtett orvosrendőri hullaszemle a halál okául kiasgy roncsozlást konstátált. A további eljárását a csáktornyai járásbírósnál folyamatba tették.

— **Még sem marad meg a nyári időszámítás.** A multkor a lapokat bejárta a hír, hogy a nyári időszámítást a téli időre is kiterjeszteni fogják. Ujabbán azonban az ellenkezőről értesülünk. Berlinben ugyanis anket volt, ahol a terv ellen állást foglaltak. Ezek szerint tehát október elején a régi időjelzés lép életbe. Az órákat azonban nem éjféltkor, hanem éjfélt után 1 órákor igazítják meg.

— **A szivar- és cigarettahiány okai.** A szivarok általánosan panaszkodnak mindenfelé, mert nincs szivar s még inkább azért, mert cigarettát nem kapni. Ennek okát különféle módon magyarázzák, de leginkább a dohányjövédéklet okolják, mely a gyártmányok árát ismét drágítja. Illetékes helyen azonban a cigarella hiányát nem ezzel, hanem inkább azzal magyarázzák: hogy az idej dohánytermés kisebb, mint az előző éveké; hogy a szükséglet a háború alatt, a katonaság miatt, sokkal nagyobb, mint azelőtt volt; hogy az ántánt a tengeri szabad kereskedelem korlátozásával megnehezíti a tengerentúli dohányok behozatalát. Ilyen körülmények között az óvatosság a gyártás körül szükséges, hogy a dohánylevelekből ki ne fogyjunk. Ez az óvatosság is oka annak, hogy a közönség nem kap cigarettát.

— **A nők egyetemi tanulmányai.** A kultuszminiszter rendeletet bocsátott ki, mellyel a nőknek az egyetemre való beiratkozása megkönnyítetett. Eddig ugyanis csak azok az érettségilt lett nők mehettek egyetemre, akiknek érettségi bizonyítványában háromnál több elégségesük nem volt. A rendelet szerint a nők cenzurát kivétel nélkül beiratkozhatnak az egyetemre, ha az érettségi vizsgálatot sikeresen letették.

— **Uj pénzek.** A jó eleve beharangozott vas 20 filléres augusztus 3-án piacra kerültek. Az új vaspénz alakja ugyanolyan, mint a régi, színe azonban nem csillogó, inkább bágyadtúnak mondható. Ezzel egyidejűleg a nikkelt 20 filléreseket a forgalomból bevonják, mert a hadseregnek a nikkelle nagy szüksége van. Tíz filléreseket nem vettek vasból, mert a nikkelt 10 filléreseket már az elmúlt évben fölcserélték alpakkákból vert pénzre. — A 2 koronás bankók is felfrissültek. A régiek helyett újakat hozott forgalomba az Osztrák-magyar bank. Az új bankók jobb papírból készültek s így nem rongyolódnak el oly gyorsan, mint a régiek, melyeket egy vállalkozó rossz anyagból állított ki. — Az új 10 koronás egészen új típusú pénz. A szélén fehér szelvény van és a bankó papírosában sokkal több a víznyomás, mint a régi bankjegyeken. Ezzel meg akarják nehezíteni a pénzhamisítást. Ha ez sikerül, akkor a többi bankjegyet is ilyen típusra alakítják át.

Szerkesztői üzenet.

S. Gy. Cikkét, bármily okos és jogos, erős hangjánál fogva nem közölhetjük.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselet háza.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednik-a u Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sándora
kam se prodplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povelji, lvi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

MEDJIMURJE

Prodplatna ošna je:
Na celo leto . . . . K 10—
Na pol leta . . . . 5—
Na četvert leta . . . 250
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se pošeg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Suradnik:
SRÁY FERENCZ.

Ruska vojska je jako oslabljena.

Rus je vu mesecu julišu blizo 400 jezer vojnikov izgubil. - Rusi bi radi vu Magjarsku vdrli. - Naši, nemški i turčinski šeregi čuvaju našu granicu. - 2000 štukov su nemci postavili proti Verdünu. - Kuliko zemlje smo prevzeli? - Zarobljenik i koj ga je uhvatio. - Englezka—francuzka offenziva. - Potopleni ladje. - Prva velika bitka pri Suez čatorni. - Ruskij general je betežen.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Ruske navale su se pri Galiciji i vu Bukovini vtišile zbog velikih zgubičkov ruskih. Sve tak kaže, da je rus svoje najzadnje vojnike skup pobral. Niti poljskim težakom i delavcom nije dopust dal, nego je svakoga vojnika vu tabor poslao, da svojim velikom silom još jenput i brzčas zadnjiput proba nazaj dobiti one zemlje, koje smo mi i nemci od njega odzeli.

Ve vre i rusi šparaju svojimi vojnikima. Šeregi su strogu zapoved dobili, da naj ne alduju vojnike, ako nije treba. Iz toga se vidi, da je rus takve zgubičke imel vu prošlim mesecu, da je jako oslabil.

Ne zdavnja vu jednim boju je iz jednoga regimenta samo 14 vojnikov ostalo, koje je jedan kaprol vodil. To je strahoviti zgubiček, gda izmed 1500— do 2000 vojnikov, kuliko po prilici jeden regiment vojnika, samo 15 ostane. Gda je začul ruski car, da je iz celoga regimenta samo 15 vojnikov ostalo, izmed ovih je kaprola taki za oberštera, a 14 proste vojnike za lajtinanta imenuval.

Ruske novine javiju, da je ruska vojska vu prošlim mesecu do 25 ga julišu svega skupa 389 jezer i 350 vojnikov izgubila. Broj vumrlih i oranjenih oficirov je 28 jezer i 250.

Iz Bukovine su glasi došli, da rusi mnogo vojnikov skupljaju, da bi onda s velikom silom navatili na Karpatske planine, pak ovdj vdrli vu Magjarsku. Lani vu zimi su si rusi vre zežgali ruke vu karpatskih planinah, gda su vu naš orsag šteli vdréti. To se bude s njim i vezda pripetilo, ar hvalja Bogu i mi imamo dosta vojnikov na medji pri karpatskih planinah. Ne samo naši, nego i nemški i turčinski šeregi paziju na granici, da nebi rus vu našu domovinu došel. Zbog toga se nikaj nemremo bojati, gospodin Bog, pak naši i saveznički šeregi budu nas obranili od ruske navale.

Rus je opet pritiskaval Rumunjsku, da bi mu se na pomoć žurila, pak da bi svo-

jimi šeregi vu Erdelj vdrli. Vu prošlim ti jednu se je gibala politika vu Rumunjskoj. Nasli su se od rusov plaćeni rumunjski političari, koji bi radi proti nam poslali svoju vojsku, ali rumunjski kralj neće to dopustiti. Kak bi goder bilo, naša vojska se je vre i tu pripravila, pak makar bi se rumunji podufali na naš vdrti, nikaj se jih nebojimo; ne samo zato, ar smo dosta jaki, nego i zbog toga, ar naši dobri saveznici bulgari, koji su susedi s Rumunjskom, bi taki vu Rumunjsku vdrli, ako bi ona proti nam išla, pak s rusom držala.

Nemški cesar i naš kralj za celu nemšku, našu i tursku vojsku, koje se vu Rusiji, pri Galiciji i vu Bukovini proti rusu vojuju, su za glavnoga zapovednika za sve šerege glasovitoga i najspametnešega generala Hindenburga imenuvali. To je jako znamenito za naše i druge proti rusu vojujuće šerege.

Pri Verdünu se francuzi jako držiju, ali zato nemški šeregi sigurno napreduju prama festung Verdünu. Tak se čuje, da su nemci dvé jezere štukov postavili proti festungu i da budu za nekoliko dnevo zadnju navalu počeli, da prevzemeju Verdüna. Švajcarske novine pišeju, da bude ta nemška navala tak jaka, kakva još nije bila.

Taljani su vu prošlim tjednu svojimi replani na Fiumu bombe hitali. Augustuša 2-ga pred poldan ob pol 8 vur je 14 taljanskih replanov doplivalo vu zraku do Fiumu, koje su više bombe hitali na varaš. Dvé hiže su na pol porušile bombe i nekoliko ljudih zaklale. Gda su vu Trstu zapazili taljanske replane, Banfil zvan officer je svojim replanom za taljanskim replanom se žuril, jednoga velikoga replana dostigil, na njega strelal i pogodil ga. Onoga taljanskoga oficira je replana vodil, je kuglja na smrt oranila, replan se vužgal i iz zraka doli opal. Tam su naši vojnici druge dva taljane, koji su vu replanu sedeli, vlovili. Drugi taljanski replani su za tem pobjegli.

Najnoviši glasi iz bojnog polja su sledeći: 1.) Rusi su pri Zamosceju, pri Rud-

kiju, pri Brodiju, pri Postariju, pri Sidovice — Velki zvanih mestih biti bili. — 2.) Na taljanskim frontu nema nikaj znamenitoga. Taljani iz svojih štukov stréljaju na naše cete. Blizo ne vupaju dojtj. — 3.) Pri festungu Verdünu su nemški vojnici pri Kapit zvanog šumi francuze preobladali. — 4.) Kasementa, vodju irlandskih pobunjenikov je englezka vlada 4 ga augustuša na galgih izkončati dala. Zbog toga su se irlandčani opet pobunili. Vu celim orsagu su veliki nemiri. — 5.) Englezi su pri Suvill zvanom festungu bitku izgubili. Nemci su ovdj 942 englezov polovili i od njih 14 mašinastih puškah odzeli.

Budilica.

Mnogi nezna kaj je to budilica. Anda, budilica je ura, koja u sebi ima takav mehanizmus, da se može složiti na koj goder sat, kada se onda kakti spruži i onda ruži dok pero izide i tako spečega jutrom zbudi.

Bilo je u zimi oko pete ure popoldan, kad su iz sumskog brega došli soldati, trideset ih na broju, koji su se na »ški« hoditi u sniegu viezbali, a sada su imali u selu prenočiti te sutra put i viezbanje nastaviti. Anda je selo dobilo soldate, gde se niti najstariji ljudi nisu siećali, da bi tu ikada soldati na maršu noćili. Gospodin kapitan se je nastanil u občinskoj kući, a mladoga oficirskoga zamienika su nastanili pri staroj »bogečkovići,« jednoj čistitoj udovici, koja je najliepšu kuću u selu posedovala.

Ona je uvijek rabila prirečje: »Bogek moj dragi!« I tim prirečjem svoj spomenek pričela i zaključila, pak anda su joj zato dali ime »Bogekovica«. To je bila inače poštena seljakinja, koja je poslie smrti svoga muža u redu gospodarstvo vodila, te diecu i družinu na kratkoj vuždi držala kak kapitan svoje soldate. Dobrota joj se je iz očuh svetila te je bila u celom selu kak velika dobročiniteljica siromakah poznata.

Mladi officer, današnji njezin noćni stanovnik se je odmah knjoj priučil. Njezin

Ljubezni i prijateljni način ga je privlačil, a onda sa svojim stanom, jednom čistom prozračenom sobom je bil više nego zadovoljan. Anda se je posve sprijateljil snjom, a ona se je opet za toga mladoga, liepoga, od zdravlja u licu rumenoga mladoga oficirskog zamienika, ili u kratko rečeno, za toga mladoga oficira pobrinula, kak mati za svoga sina.

»Siegurno ste gladan?« — veli ona te ga zabrinuto gleda. »Ah dragi Bogek, em to drugač niti nemre biti. Tako mladi, pak celi dan vani po sniegu okolo se spinjati, nikaj toploga jesti, a ipak pri tom dobar apelit imati, — je dragi Bogek! To je za pomiluvati! — Hitro sad toplu juhu, pak onda prevudjeno meso s zeljem i knedlom, — ah dragi Bogek, takov jedjek će vam dobro činiti, kak i spavanje ove noći u sobi, koju sam dala zakuriti, da bude liepo topla.«

Mladi oficir je to s dopadnostju poslusal, pružil je skrbljivo gazdarici ruko te ju je osieguraval, da je mogući za tri jesti.

Majkica pusti sve na stran te odbiezi u kuhinju, za da č m prije oficirovomu zeltucu zadovolji, a služkinja Janica je iza toga sobu za njega u red postavljala i u njoj veliku peč kurila. U to se je mladi oficir načinil komod te je tečno za stolom sedeć pušil svoju cigaru. Domaća dieca su prestrašena stala u zapečku te su bojazljivo gledala sablju, koja je na stieni na čavlju visela, dok su se oficirovimi liepimi i ljubkimi riečni ohrabrena se ufala bliže dojt. Kad pak im je sablju iz bliza pokazal te ju vijal kak žitku sibu, jer je bila iz najslabije oceli, onda su se odmah sprijateljili skupa i žlabrali zajedno, a kaj je gazdarici bilo osobito po volji.

Konačno je bila večerja gotova, te se je mladi oficir tum nepatvorenom seljačkom koštom hranil, da mu je već lajbec vužki postajal i on je moral gumba za gumbom razkapčuvati. A čim mu je jelo išlo bolje u tek, tim je veseleše gledala gazdarica te ga nagovarala, da neka samo grabi, dok mu je, kak se ono veli, želudac izbilja vpešal. Pak ipak je u zdeli bilo još mesa za tri, toliko je toga skrbljiva gazdarica pripravila. Oficir je ravnič zaljubljen gledal na falate u zdeli, ali želudac više nije dopustil. Medjutim je gazdarica ipak pogodila oficirove misli, jer pri pospravljanju stola je rekla:

»Ah dragi Bogek! Em sutra je opet dan, pak takov sočni falačec bude opet išel u tek! I zato fluks žnjim u torbu, za da bude u pripravi, ako bi vas tielesna jakost pričela ostavljati pri tom spinjanju stimi dugemi oščeki po tih sniežnih brdinah. Je, dragi Bogek, kakve već dan današnji ljudi bedastoče tieraju, to je već nemorutno. Tko je pred petdesetimi godinama videl takovo na dugih sanjugah skakanje po sniegu? Je, dragi Bogek!«

I u to je već meso bilo u soldačkoj torbi, pak jer u seljačkih kućah mladinska jajca nikad nemanjkaju, to su se već u ponjgvi jedno deset kuhala, koje će se mesu u torbi pridružiti, na sutrašnji put oficiru, koj dobroj starici, nad njezinom skrbljivostju nije mogel zadosta nahvaliti.

Konačno je došlo vrijeme, kad je san svoje zahtievajuć, pričel u oči pieska sipati. »Ja mislim, da ste trudan! Dragi Bogek. Čeli dan tak okolo skakati, pak po toj zimi! Zato hitro jednu črnu kavu, i — onda

svups! — u postelj! To bu dobro činilo! Dragi Bogek!« —

»Draga majkica« — reče officir, dok je kavu srkal — »sutra u pet satih u jutro se ima put dalje nastupiti, a ja se bojim, da nebi zaspal, a već zato, jer ste mi tako fino postelju priredili i fino dali sobu zakuriti. Anda zaspati nesmem, jer pri soldatih je sve strogo.«

»Ah je, dragi Bogek!«

»Pak anda bi vas liepo prosil, da bi mi u sobu metnuli budilicu, za da bi do četvrte ure mogel bezbrižno spavati!«

»Ah dragi Bogek! Čula jesem već o takovih urah, ali tu stvar nisam još videla, pak mislim, da u cielom selu se čoviek nebi mogel za takovu zapomoći, jer to nitko neima. Ah dragi Bogek!« — si zdehne.

»Je, kaj sam anda čineći?« — zdehne si i officir — »ako zaspim vuru, onda dojedem na rapport, a skoznuvati pak ipak nebi rad kroz cielu noć!«

»Ah dragi Bogek! Samo se bez brige legnite pak spavajte u ime božje mirno. Vi ćete već u pravo vrijeme biti zbudjen. Ja ću vam toplu jušicu skuhati i onda vas zbuditi. Mi se uvijek moramo rano stajati a kesno u postelj legati, to pri nas seljaci i poljodelcih neide drugčije, ako hoćemo k čemu dojt. Anda ću vam ja drugu budilicu u sobu metnuti, koj će vas sigurno probuditi. Sad idite liepo spavat, pak spavajte bez brige u ime božje! Na me se morete posve siegurno zanesti. Je dragi Bogek!«

Zamienik officirski, ili kak ga mi u ovoj pripoviesti samo na kratko officir imenujemo, se je umiril te je otišel u svoju spavalnicu, a već za kratko vrijeme je potihno hrkanje odavalo, da kroz dan izmućeno tielo uživa zasluženi počinek. I gazdarica je danas skupa sdužinom se prije legla u postelj nego navadno, za da trudnoga gosta šturenjem po kući neuzmirava. I tako je u osam satih bilo sve mirno u kući.

Bilo je točno u četiri sata u jutro.

Eto, na jedan krat se u officirovoj spalnici oglasi čvrsti zveneći glas: »Kikerikiiii!«

Officir se lećne, skoči iz postelje onak zaspan te gleda u tamnu noć, neznajući kaj se je to dogodilo i dok onak snen nezna pravo kaj, gde i odkud, oglasi se baš pod njegovom posteljom opet fortissimo zveneći »Kikerikiiii!«

Sad officir vužge svieću i pogleda na svoju žepnu uru. Ona je kazala četiri ure. Hitro se obuje i pričme iskati toga vikača, kaj mu je lako bilo, jer mu je vikač iskahnje olahkotil, pošto je baš po tretji krat se oglasil. Officir posvieti pod postelju, i nut — tu je stal liepi kokot, koj si je baš vrata ravnal za četvrti zov.

Dok je officir tu čudnovatu budilicu s miešeci se promišljaval, došla je iz svoje spavalnice i gazdarica i slavodobitno proti oficiru rekla: »Jeli, takovu budilicu niste još nikada imali?«

»Draga mamica ja se vašoj dosietljivosti moram čuditi!« — veli smiejuć officir. »Ali prosim vas, recite mi, kak ste baš na to došla, da bude kokot najbolja budilica?«

»No, dragi Bogek, je kokot pričme uvijek okolo četvrte ure u jutro kukurikati, a vi ste se imali u četiri probuditi. Glas ovoga pievca pak je tak jaki, da na pol mrtvoga probudi. Sada anda imate još celi sat vri-

emena za obleći se i zajtrekovati i onda morete ob petoj stupiti u red za dalnje putovanje. No? — Jeli sam dobro učinila?«

»Ah vi ste mamica jedna izvrsna žena, koju bi bilo vriedno u zlatu ramu metnuti! To nebi nijedna znala napraviti, a ja vam se nemogu zadosta načuditi! — Ali molim vas, zakaj vi niste neki hoteli povedati, da mi pievca metnete pod moju postelju?«

»Ah dragi Bogek, sam si mislila, da se vi mozbit nebi pred njim bojali!«

Officir se je smejal, dader se je previjal, a majkica takaj, a kad je Janica k tomu došla, smejala se je i ona tak, da se je već i kokot pričel plašiti, te je glasno protestirajuć krelutni skupa sklopal i pri odprtih vratih van odbiezal. —

Poslie kako bi se pošteno nazajtrekuvav, oprostil se je officir od te vriedne gazdarice, te joj je obećal, da ju neće nikada zaboraviti, gazdarica pak posegne prsti u malu svetilnicu kraj vratih viseću, namoči prste u svetlo vodi, te mu na čelu načini zlamenje križa, za da si pri tom skakanju sa »skii« nebi vtgrnu nogu, te mu još pri odlasku zabrinuta dovikne: »Ah, neka vas čuva dragi Bogek!«

Danas već nigde nemaju takove male svetilnice sa svetlom vodom viseće pri vratih. — Još nekoliko godinah, pak neće niti svetoga kipa imati u sobi. — —

Em. Kollay.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— Kuliko zemlje smo prevzeli?

Vu naših rukah je od neprijateljske zemlje 431 jezero kvadrat kilometrov i to: od Belgiuma 29 jezer, Francuzkoga orsaga 22 jezer, Srbije 87 jezer, Montenegre 14 jezer, Russije pak 280 jezer kvadrat kilometrov.

Neprijatelji pak od našoga imanja sve skupa 22 jezer 40 kvadrat kilometrov imaju. Vu Galiciji i Bukovini 21 jezer, vu Elzaszu (Nemško) 1 jezero 40 kvadrat kilometrov.

Mi smo dakle devetnajstput tuliko zemlje prevzeli od neprijateljov, kak oni od nas. Još zanemiteše je to, ako premislimo si, da po prvim bojnom leto triput tuliko smo zadobili, kak prvo leto, jerbo mi smo 251 jezer kvadrat kilometrov zadobili, neprijatelji pak samo 11 jezer kvadrat kilometrov.

Vu ovim računom je ně nuter par jezer kvadrat kilometrov, kaj smo vu izdajni Talijanski zemlji zadobili.

— Zarobljeniki i plien. Zarobljenikov smo konca drugoga leta imali: vu Nemškoj jeden milljun 663 jezero 794; vu Austrija-Magjarskoj 942 jezero 489; vu Bulgariji 38 jezer i vu Turskim 14 jezer, sve skupa dva milljun 658 jezer 283. Pred jednom letom vu Nemškoj i Austrija-Magjarskoj sve skupa jeden milljun 695 jezer 400 zarobljenikov je bilo, dakle iz toga vidimo, da drugo bojno leto jeden milljun se je umnozil zarobljenikov broj. Samo vu ruskim već kak triferitale milljuna su polovili naše monarchije vojnik.

Vu Nemškoj do vezda ovaj plien su ustanovili: jedensjst jezer 836 štukov, četiri milljun 748 jezer 38 šrapnellov i granatah, 996 municions kolah, jeden milljun 556 jezer 132 puških i karabinov, 4460 revolverov i 3450 mašinpških.

Iz ovih brojev je očividno videti, koliko su dvé leti izgubili naši neprijatelji u imanju, u narodu i u municiji i drugim blagom. Ako k tomu dodenemo, da sadnje dva meseca neprijatelji strahovitnom moćom vdiraju na nas i strahovitnom silom su samo jedan mali falacek zemlje mogli odzeti od nas, onda izbilja pravo moramo dati Böhms Ermolli generalu, koj je ovak rekél:

— Nesmemo verovati nikakvim lažljivcom. Rusi su strahoviten zgubiček imali, velika ruska navala sama, od sebe je poleg toga postala.

Ovaj položaj i zadnje dva tijeodne stoji. Za ufati se moramo u budućnosto.

— Zarobljenik i koj ga je uhvatio. U szabadkai špital pred nekojim danom dopeljali su jednoga ruskoga zarobljenika, Mikša Makarova, koj je u Ruskim zubar. Rus je do vezda u jedni fabriki delal, gde se je magjarski navćil i gde je zbeležal. U ovaj isti špital je došel Pilischer Imre husarski frajter. Betežni rus i betežni magjar u špitalu jeden kre drugoga su došli. Rus gledí moćnoga magjara i samo jedenput zakreći:

— Huh! ov je to, koj je mene vlovil! Pilischer čudno gledí magjarski govorećega rusa i potlam spoznal ga je, da je to on rus, koj jemo more zahvaliti, da je u življenju ostal i da je u sužanstvo došel. Od potlam zarobljeni rus i magjar naj bolši prijatelji su.

— Englezka-francuzka offenziva. Iz naj bolšega mesta došla je prijava, da prek smo već kritičnoga punkta francuzke, englezke orijanske offenzive i sad nas neprijatelji iznenađa nebudu mogli napraviti. Od početka navale desetput tuliko neprijatelja je bilo, kak nemca, sad su se jakosti zjednaćile. Neprijatelj na zločestim mestu stoji, jerbo nemci od tri strani ga moreju pod ogjomom deržati. Izvanredno orijanskoga zgubička ima neprijatelj proti nemcom, barem i nemci velikoga zgubička su imali. Nemci sad samo tak dugo hoćeju zderžati, doklam jeden ili drugi neprijatelj prevede, da nemce niti s Francuzkoga, niti pak iz Belgijuma neje moći vun stritati. Za tem bude došlo vréme, kad človecja pamet konec bude napravila strahovitni krvoločnosti.

Neprijatelji su tak probali pri Somme vodi, kak nemci pri Verduno delaju. Denes je već videti, da stém su špotno prepali.

— Potoplene ladje. Englezija i jeni savezniki potsiloma hoćeju sgladom strapiti centralne orsage. Ali to jim je sve za badav svoj cilj nebudu nigdar dostigli, naprotivno nemci s vojemi pod vodom plivajućemi ladjami strahoviteu kvar delaju englezom i francuzom na morju, jerbo dan, na dan vnoغو trgovačkih ladjah jim potopiju.

Minući tijeodne čeli šereg ladjih su jim poslali na dna morja. Tak se čuje, da i jedno veliko trgovačko japansko ladju su takodjer potopili.

Na morju englezko trgovinu već su čisto vuništili, naprimer proti Finn orsagu već niti jedna trgovačka ladja ne ufa iti. Nemci su tuliko neprijateljskih ladjah potopili, da englezija sad već niti tuliko ladjih nema, da bi iz Amerike kuplenoga žitka mogla dimo zvoziti.

— Prva velika bitka pri Suez čatorni. Pri Suez čatorni, kak englezi sluz-

beno javiju, velika bitka se je započela. Po priliki, pišeju englezi četirinajst jezer turčina se je na englezke pozicije navalilo, koje od čatorne na ishod stojiju. Front na kojem se bitka započela dvanajst kilometrov je dugi. Englezi od morja iz laborskih ladjah pomagaju svojim četam. Turćini takodjer spomenuli su se u službeni prijavi od ove bitke, ali oni tak pišeju, da to je samo početek jedne velike navale, koja se je jim srećom započela. Centrum čele bitke je Kattia občina, koja od Suez čatorne popriliki četerdeset kilometrov je dalko na ishod. Od Suez varaša na ishod samo menšje bitke su bile.

KAJ JE NOVOGA?

Našim vojnikom.

Žalostno je nam to leto Jezer devetsto šestnajsto, Kad meseca februara Rukovala ljeta stara.

Dvadeset osmoga dneva Vnoga srdca su žalostna. Pogledajmo malo širom Kak se razvrljavaju zmirom.

Kako muž ostavlja ženu V Kiszabadka štacionu. Zagrlil malu dečicu, Z očih si briše suzicu.

Žena plače si za muža, Njemu desnu ruku pruža. Ali žalostna nemore Da mu rećku pregovore.

Tužna se obrne domom, Tihim glasom reče: s Bogom! Ali muž, gospodari, Oni su se odpeljali.

Vozili su se dva dana, Došli su do svojeg stana Pri Pilzenu jedno selo Doudlovec tako zvano.

Taki vu jutro drugi dan Vojku opravu dali nam. Taki stali pod komandu, V srđca Jezuša obrambu.

Ovom srđcu nek se molí, Pod zastavu ovu hrli, Za to i vi žene mile, Da bi za nas vi molile.

Da ne dojdú leta ova, Niti naša seda glava, Na to sužno bojno polje, Gde se tužno ljudstvo kolje.

Zato dragi domorodci, Svi dobri medjimurci, Vremena bi tolko vzeli, Dragom Bogu se molili.

Kiszabadka.

Dnevi taki bi nastali, I meseci nam veseli, Da se nebi čulo više Poških, štukov zrna kiše.

Naši viteški vojnaci Oboruženi s bajneti, Braniju nam domovinu, Magjarsku nam kraljevinu.

Na zapoved našeg kralja Nemreju poznati straha, Kad njim lajtnant komandira, Srđce njivo nema mira.

Kada zakrići »forverc front!« Vsaki zna, da to nije »holt!« Nego napred mu je iti, Neprijatelja tam zbiti.

Kada bliže skupa dojdú, S bajonetom na šturm pojdu, Napred vsaki iti mora, Da skrićuju: »HurraHurra!«

Kad pak čuju glas odredjen Komantu »fajer einsteilen!« Onda je vre zmućen svaki Vu frontu i švarmliniji.

Kad pak malo odpočinu Glas dobiju za nenažu, Ali vnogi su pobiti, K menažu njim ne za iti.

Prosiju si za pomoći, Glas njim čuju saniterci, Nebi radi tam ostali, Raziđu se po špitali.

Draga bratja vi vojnaci, Preljubljeni medjimurci, Vsaki od nas naj se zmisi Na molitvu: »Jezuš mili!«

Jezuš dragi ti naš mili, Srđce tvoje naj se hvali, Budi ti nam milostiven, Dika tebi navěk! Amen!

Koczán Mihály őreg kishiró.

— Ruskij general je betežen. Onoga šerega, koj proti Hindenburgo vojuje, Ruskij general vodi. Hindenburg je već višeput napokal Ruskij generala, koj je od toga tak sbetežal, da su ga vu jeden sanatorium morali odpelati.

— Osemnajst jezer zarobljenih rusov. Velike bitke su trajale čeli julius mesec na čelim ruskim frontu. U ovih bitkah su naši vlovili devetdeset oficirov i osemnajst jezer drugih vojnikov. Zaplenili su sedemdeset mašinpuških.

— Slavno napredovanje vu Karpatí. Od Galicije i od Bukovine slavne bitke trajaju vu Karpatí. Vu Ishodni Galiciji nazat su naši zadobili od Delatyna na pol-

dan stojeće visoke ruske pozicije. Takodjer od Črnoga Ceremosta na sever stojeće berge. Okolo Delatyna Kövess general bravurno je višeput nazat zbil ruse, tojest zastavil je ruse. Na Bothmer frontu već više danov sve stoji i samo menšje čete se zideju, koje leško nazat zbijeju naši. Okolo Zalošce su sad najvećše bitke i tam strahovitna borba je i vnoغو krvi se prelėje za svaki koračaj zemlje. Morebiti, da na niti jednim ruskim frontu su ne bile tak zereće bitke, kak su vezda ovdi. Boj se sim-tam vija dovezda, ali tak mislimo, da i ovdi mogućni budemo nazat stisnuli ruse Vu Volhiniji skorom je čisto mir. Rusi su ovdi strahovitno krvi aiduvali i sad presiljeni su čekati tak dugo, doklam friške čete dobiju. Na drugim kraju pak su morali vekše čete vkraj zeti, da je tam pošleju, gde su naši počeli ruse nazat tiskati.

— Albert kralj vu ognju. Albert belginski kralj, kad je nekoji dan za frontom regimente vizitiral, došel je med nemčkih štukov ogenj. Jednoga adjutanta, koj je na dešni strani jahal, granat ga je trofil i odmah je mrtev opal doli iz konja. Malo je falilo, da neje i Albert kralj došel jedno kugljo.

— Csernovic i Kolomea. Od Novosielice do Csernovica jedno grozno bojno polje se vidi, sveposud restepeni i rezhicejni patroni, velike luknje, koje su granati skopali i svakojačke druge bojne stvari se vidiju sveposud, kam se clovek ogledne. Vu Csernovicu nega velikoga kvara. Palace ravno tak stojiju, kak su i predi. Samo vu odsvunašnjim varašu su nekoje zidine sporđte i požgane. Jedna fabrika je podrta i više privatnih hiž je zgorelo. Varaš je čisto mrtev, na vulici neje videti cloveka. Svi stanovnici su odišli i samo naj siromaškesi su ostali. Vu Csernovicu takodjer je velika dragoča, jeden kilogramm mesa dvanajst korun košta.

Vu Kolomeji ravno isto tak zgledi sve. I tam je sve mrtvo. Vu mirnim vremenu ovaj varaš četerdesetčetiri jezer stanovnika ima, ve je komaj deset jezer ostalo vu varašu. Varaša su naši ne branili i poleg toga čeli je ostal. Poleg malo željeznica, strošek jako menjka i velika je dragoča.

Rusi tak su se već nastanili vu Csernovicu i Kolomeju, kak da nigdar ovi varasi nebi bili naši, ali pak da rusi već nigdar nebi išli vun iz varašov.

— Buniju se srbske čete. Neutralne novine pišeju, da više srbskih regimentov se je vu Saloniki zbuiltinilo. Više kak dvé jezero srbskih buntarov su vu Karabundu zvani festung zaprli. Svrho toga je Šandor srbski kraljić vu Saloniki moral dojtí da pomiri srbe i ako bude moći vun skupiti one koji su vu festung zaprli. Srbski vojnici puno su veselesi i hrabreši, ako je kraljić med-njimi.

— Mir vu Romanfji. Nekoji ruski prijatelj, kak je naprimer Take Jonesku pod siloma bi radi Romaniju vu boj na tirati. Svrho toga vnedelju vu vekših varaših su sednice bile, na koje je skorom nišči ne došel. Kad su to vodji vidli, probali su diake zbuiltiniti.

Nekoji professor, koj s rusima derži, dopelal je svoje diake na sednicu, potlam pak su sprošecijom hodilo po vulicah, ali ravno se je nišči ne veselil, onam rećjam, kaj su zijali po varašu. Romania je spa-

metna i neda se za ničo volju vu boj natirati.

— **Idu francuzi iz Salonike.** Vu Francuzkim nemci opet strahovitno gutiju francuze i svrhu toga francuzi bi radi sad sve čete, koje još gde imaju, skup pobrati, da se leži braniju proti nemcom. Tak je i Serrail general zapoved dobio, da s vun jezero betežnikov i jeden vojni sbor najposle akim pređi dimo, jerbo je sila. Serrail general i srbski vekši oficiri sbog toga su se jako poštricali. Takodjer i grki su opet jako serđiti na Serrail generala, koj je zadnje vrme nekoje grčke oficire dal poloviti i zaprti.

— **Francuzki orsag i mir.** Jeden hollandski bankar, koj je sad došel iz Parisa, sledeće reči je govoril:

— Vu Parisu svaki človek tak misli, da letos mora konec biti boju. Tak misliju predi, kak prvi snég doli opadne i vu Nemškoj budo šteli mira. Ako pak se to nebude pripetilo, onda nekoji neutralni orsag Hollandia ili pak Španjolska bude probala nemce i francuze pomiriti.

Francuzki orsag već sdavnja bi se rad pomiril, jerbo od boja nema nikakvoga hasna, neg strahovitnoga kvara.

To nemore biti, veliju francuzi, da bi boj još jedno zimu trajal. Tak Nemškoj, kak i Francuzkoj bi naj bolje bilo, da bi iz Elzász-Lotharingije jeden sloboden orsag napravili.

Poleg toga po čeli Francuzki zemlji, kreći narod, da dosta krvi su već preljali i više nebude, najmre pak nê vu tretjim zimskim boju. Ako još jedno zimu bude trajal strahoviten boj, francuzki narod vuništil se bude. Tak se sad spominaju vu Francuzkim jerbo previdli su, da nemce nebudo preobladali, za engleze pak su ravno dosta krvi preljali.

— **Srbske čete zbili su bulgarci.** Iz Athena telegrafiraju, da med srbi i bulgarci od Vodena na sever usbiljna bitka je bila. Srbske čete veliki zgubiček su imale. Sphinx francuzka ladja puna je spležerci. Više špitalov tak je puno sbetežniki, da već ne vlézne nuter. Iz jednoga vrta grobje su napravili i ovu grobje hoćeju sad napuniti samemi srbi.

— **Turčini su sbili ruse.** Ruska jakost, koja poleg hudih putov i hudoga vremena jeden čas su vu Bitlisu i Musto stale. Sad su se turčini navalili na ruse i zbili su je vun tak Bitlisa, kak i Musta. Jako reztepeno su rusi se nazat vlekli i poleg toga štuke i municiju su zgubili. Takodjer od ovih dveju varašov na sever sve visoke brege su rusi morali sprazniti i ostaviti. Od Musta nê dalko dvě ruske brigade s celim oružjem se je turčinom predalo.

Ruse stêm bolje boli ova zgublena bitka, jerbo iz nenada je došla i da su se dvě brigade predale.

Vu centru i na lëvim krilo nêje se nikaj važnešega pripetilo.

— **Pri Görzu velika bitka traja.** Nekoji dan neprijateljske čete došle su do odsvunešnjega varaša. Potlam su je kervavo nazat zbili.

Navalili su se talijani i na Monte San Michel i na San Martino, gde su jih naši jako kervavo nazat zbili. Na ovim mestu je već više talijanskih mrtvih, kak naših

živih. Szekesfehervarski 17-ti honvédski regiment izbilja lépo se je ovdí sponasal. Čeli regiment zosebno zahvalu je dobio od najvešega soldackoga zapovedništva.

Naši zrakoplivci osmoga ponoći jako su bombarderali pri Gorgó zvanim mestu soldacke magazine s med kojih su više vuništili.

— **Tigriši vu Erdëlju.** Grof Károlyi Mihály minučo srëdu veliki govor je držal vu orsackim saboru. Nazadnje je ovak zaključil svoj govor: Damo naznanje celomu svëtu, damo naznanje Romaniji, doklam jeden magjar bude na svëtu, niti jeden romanec nebude svoju nogu vu Magjarski orsag del. Med erdëjskimi planinama nebudo ljudi vojuvali, neg magjarske tigriše najdeju pred sobom romanci.

Za ove reči i grof Tisza István je pohvalil Károlyija.

— **Bitka med francuzi i bulgarci.** Vu Bukarest takov glas je došel, da pri Ochridi oštra bitka se je započela med francuzi i bulgarci. Neprijatelji tak blizu su skup došli, da su ručne granate mogli hitati jeden na drugoga. Nêje znati kak je minula ova bitka. Jedna druga prijava pak od toga govori, da i poleg Štrume vode pri Zernovu takodjer se velika bitka rezvila, vu kojju su francuzi silno za pomoć prosili.

— **Talijani ulazili su vu Görz.** Höfer general već je desetoga službeno javil, da nekoje neprijateljske čete došle su do Görza. Stari varaš za kojega su talijani četirinajst mesecov se borili, nazadnje s velikim zgubičkom vu ruke jim je došel. Svrhu toga, da je Görz propal, na bojnomoj polju ravno tak stoji položaj, kak i predi. To talijanom nebude bog zna kuliko valalu.

Istina, da zato je žalostno, da je taj starinski varaš neprijatelju došel vu ruke i zasegurno talijani navék budo ovoga dana svezkuvali, kad su vu širom rezstrélani varaš ulazili. Varaš je jedna ruševina, talijanski štuki taki prve mesece su veliki kvar delali vu varašu, potlam pak su ga tak rezstrélali, da niti jeden varaš je nê tuliko trpel, koj je na frontu, kak Görz.

S vun toga, da je varaš propal, nê se je nikaj važnešega pripetilo na bojnomoj polju.

— **Strahovitna borba na severnim bojnomoj polju.** Na ruskim frontu strahovitne bitke su se rezvile, najmre pak od Pripjeta na ishod. Vu Bukovini naš kraljič na sever je pretiral ruse pri Čapulju, pri gornji Pruth vodi pak od Vorahota na zapad stojeće brege su naši od neprijatelja počistili. Jako žereće bitke trajuju oko Ottyna. Rusov prek vno go je na ovim frontu i tak nečemurno vdiraju, da su naši fronta malo nazat morali poteći, gde su već naprê gotove dekunge imali napravlene.

Proti Bothmer grof šeregu takodjer strahovitno vdiraju rusi, ali ovdí naše čete slavno su je nazat zbile. Pri Zalocce malo je mir nastal i neprijatelj pak nabira municiju i vojnike, jerbo vu zadnjih bitkah jako vno go je zgubil. Svaki dan više i više zarođenikov imamo.

Na Hindenburgovim frontu, najmre pak vu Volhyniji strahovitne bitke trajuju. Rusi na ov front su poslali najbolšu soldaciju, ali do vezda još je Hindenburg navék preobladal i slavno nazat zbil.

— **Nove ruske čete.** Novaja Vrem-

ja ruske novine pišuju, da augustusa meseca nezmerno soldacije budo rusi na front hitili. Ove su dvě sto danov muštrali i smoo vezda ostaviju kasarne.

Lehko, da nas samo plašiju ove novine, jerbo znamo, da niti rusi nemaju tuliko vremena, da bi svoje regrute dvě sto danov muštrali. Svekušnoma takve pošleju na front, da još niti pušku nezna sprožiti. Ruska glasovitna soldacija taki od početka se je vuništila.

— **I na nadalje pri Görzu vdira talijan.** S velikom svečanostjom obdržavaju talijani on dan, kad su vu Görz ulazili. Od sprazjenoga Görza jeden visoki oficir ovak piše vu novine:

— Soldackomu položaju samo tuliko škodi Görz, da smo liniju nekoji kilometer dalje morali poteći, koja još smirom tak stoji od Görza na ishod, da ju neprijatelj nebude mogel predreći. Stare pozicije na Monte san Michelu i Monte Sabotino još su nam vu rukah i namostaneju, kak gud budo talijani vdirali na ove pozicije.

Talijani se štimaju stêm, da naši nê su znali kad i gde se počne offenziva. To je ravno nê tajno bilo pred našemi oficiri. Augustusa 6 ga se je počel peklenski tanec i tak su strélali talijani na most, da su sve naše pozicije širom rezhitili granati i kad su naši prek vode došli, vu zrak su spustili sve moste.

— **Talijani na görzki špital su strélali.** Görzki fratri su poslali prijavu svoji vekši oblasti, da görzki špital čisto se je vuništil. Sve skupa tridesetpet žmeških granatov je doletelo vu stanje, koje je vjutro od pete vure, do pol desete podjednoma vu ognju bilo. Predi jeden večer ravno na serdin dvora su opali dva žmeški granati i takve grabe skopali, kak je zdenec. Od reda provincialis vnedelju vjutro je dobio prijavu. Vu ovi prijavi stoji, da reda prior mrtev je ostal, više svećenikov takodjer je mrtvih ostalo. Nê su provincialu još prejavili, kuliko betežnikov je bilo vu špitalu, kad su talijani počeli ga strélati.

— **Vlovili su 4100 talijanov.** Poleg toga, da su naši morali ostaviti görzko-ga mosta, ostavili su i varaša i zatem na Doberdo bregu više talijanskih navalah su nazat zbili i svoju liniju s jednacili. Na ovim teritorijama zadnje dane 4100 talijanskih vojnikov su vlovili Primostu, kad je neprijatelj nuter vdril, šest štukov već su ne imali naši vremena dalje spraviti, morali su je tam vuništili. Najbolje vdiraju talijani na Plava zvano liniju, Dvanajst vur dugo su strélali ovu liniju svakojačkemi štukami i zatem: na Zagoru četiriput su se navalili, Plave na ishod stojeće brege pak triput su šturmalili. Sve ove navale i šturme naši su nazat zbili. Glasovitno su se sponasali vu ovih bitkah 22 i 52 pešički regementi.

Na tirolski liniji takodjer triput su se navalili na Dolomiti, ali sve triput su je nazat pošiknuli.

— **Szaszanov je propal.** Vu Ruskim jako su nezadovolni bili Szaszsanovom politikom i svrhu toga je moral službu ostaviti. Sad tak misliju vu Ruskim, da predi bude konec boju. Radziwil nadhercegovice mlenje je to, da preblizava se mir, jerbo Szaszsanov je bil celoga boja duša.

Vu Londonu takodjer tak misliju, da preblizava se mir, barem jos sve novine tak pisēju, da jos strahovitne bitke budeju i jos dugo moramo čekati doklam se mir slozi. Vazno je to, pisēju londonske novine, da led je već spotrti i mir mora dojtii, kojega već i svi neutralni orsagi zahtevaju. Mi takodjer nebudemo se srđili, ako jedanput konec bude ovi strahovitni krvotnosti.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41 50
Rozs	Hrż	34.—
Arpa	Ječmen	33.—
Zab	Zob	40.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29 25
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah zuti	40.—
Vegyés bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	55.—
Lenmag	Len	70.—
Tökmag	Koščice	100.—
Bükköny	Grahorka	35.—

Bensin, henger- és gépolaj, merev gépszir (tovotte zsir), úgyszintén mentőszekrény felszerelés a legjutányosabb árban szerezhető be a

DROGERIÁBAN
Nagykanizsa, Fő-út.

Bensina, mašin-i cilindrolje, tovotte mašča tulikajše i Apotečki stvari se dobiju u

DROGERIA
Nagykanizsa, Fő-út.

Muraközi borok eladása!

A csáktornyai grófi pincékben 1908., 1911., és legnagyobbbrészt 1915-iki évekből mintegy

130 hectoliter fehér bor
= eladásra van kitűzve =
Venni szándékozóknek közelebbi felvilágosítást ad az **Uradalmi tisztség.**

Adózott
motor benzín
cséplési célra,
gépolaj és hengerolaj
kapható
GRANER TESTVÉREKNÉL
Csáktornyan.

Álláscsere!

Elcserélném III. osztályu hivatalomat hasonló III. osztályu hivattal Muraközbe, vagy Zalába. Szép, egészséges, kies vidék, jó levegő, közeli vasutállomás.
Postahivatal Répezekőhalom
Sopronmegye.

Egy 6 hónapra szabadgált tisztviselő keres foglalkozást, mint munkafelügyelő, pénztárnok, vagy bármily irodai teendőket vállal. — Cím a kiadóban.

MEGJELENT!

Gróf Dohna-Schlodien
a világhírű „Möve” hajó kapitányának könyve
A „Möve” kalandjai

Ára 2 korona.

Műke Hellmuth kapitány könyve
az „Emden” és „Ayesha”

csodálatos, titokzatos útja

Ára 2 kor. 40 fill.

A német „Möve” könyv 2 nap alatt 100,000 példányban kelt el!

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkeres. Csáktornya.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét a rovatan díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét a rovatan díjmentesen közöljük

Börkereskedő:
Mayer Testvérek Csáktornya

Borbély és fodrász:
Nádasi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya

Mézeskalácsos és v'aszgyertyaöntő:
Tihanyi Mihály Damása

Cipész:
Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület

Divatruház:
Liszt és Brodnják Stridóvár

Fényképész:
Ifj. Kovács István Csáktornya

Férfi szabó:
Iváncsics Ignác Csáktornya
Bodics Ferenc Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magyák és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz J. Csáktornya
Kollarich István Csáktornya
Deutsch Rezső Kiszabadka
Toplák György Drávasiklós

Kávéház:
Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya

Kötélgyártó:
Dornik Rezső Csáktornya

Kőfaragó és sirkőkészítő:
Terasztvák Bódog Csáktornya
Grünwald Adolf Szenice, Nyitra m.

Mészáros:
Antonovics József Csáktornya

Órás- és ékezerész:
Pollák Bernát Varaždin

Szállító és deszkakereskedő:
Löbl Mór és Fia Csáktornya

Uri- és nőidivat, játék- és díszműarú:
Kelemen Béla Csáktornya

Vaskereskedés:
Beryák Károly utóda Binder Károly Csáktornya

Vendéglők:
Prückler Károly Csáktornya
Pecsnornik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusáts Alajos Csáktornya
Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya

Bagola István vendéglője Csáktornya
»A vasúthoz« Kiszabadka
Singer Salamon Csáktornya
Sójtory János Drávanagyfalu
Novák József Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv. Drávasárhely
Kovács Mihály korcm. Drávasárhely
Leitmann Bálint Szentilona
Kozjak Mihály Kiszabadka
Baumbach Rezső Szentilona
Reiner János Ráczkanizsa
vegyeskereskedés, Petánczi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat Csáktornya
Hódosi Vilmos déli vasúti Csáktornya
vendéglős Csáktornya
Sráy György Zrinyikülváros

Spitzer Elek vegyeskeres. és korcmáros Puztafa

Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal Csáktornya